

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie **J. B.**

skazanego z art. 233 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 14 lutego 2024 r.,

wniosku skazanego o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego I. Z. od rozpoznania sprawy o sygn. akt I KO 52/23,

na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł:

wniosek pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 17 sierpnia 2023 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego), skazany J.B. wniósł o wyłączenie SSN I. Z. od rozpoznania sprawy o sygn. akt I KO 52/23. Skazany jako podstawę tego żądania podał art. 42 § 1 k.p.k. Analiza treści złożonego pisma wskazuje, że w ocenie skazanego okolicznością uzasadniającą wyłączenie jest jedynie „wadliwy sposób” powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego. Ponadto, J. B. podkreślił, że w złożonym wniosku o wznowienie postępowania sygnalizował okoliczność uzasadniającą wznowienie postępowania z urzędu, tj. uchybienie z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., gdyż jego zdaniem w składzie Sądu Najwyższego, który rozpoznawał kasację w sprawie o sygn. akt I KK 257/22 zasiadał sędzia „wadliwie powołany”. W związku z tym w ocenie wnioskodawcy w postępowaniu w przedmiocie wniosku o wznowienie postępowania, który został

przydzielony do rozpoznania SSN I. Z., zachodzić będą również okoliczności z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W aktualnym stanie procesowym złożony wniosek należało uznać za niedopuszczalny z mocy ustawy, co implikowało jego pozostawienie bez rozpoznania.

Z przedstawionej przez skazanego argumentacji wynika jednoznacznie, iż domaga się wyłączenia SSN I. Z. od rozpoznania sprawy zarejestrowanej w Sądzie Najwyższym pod sygn. akt I KO 52/23 jedynie z powodu wadliwej procedury powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego. Tymczasem Trybunał Konstytucyjny w przywołanym przez skazanego wyroku z dnia 4 marca 2020 r., sygn. akt P 22/19 uznał, że „[a]rt. 41 § 1 w związku z art. 42 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30), stosowany odpowiednio na podstawie art. 74¹ pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 75) w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 84, 609, 730 i 914 oraz z 2020 r. poz. 190), jest niezgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. Tak więc wniosek o wyłączenie sędziego złożony na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., w którym wątpliwość co do bezstronności sędziego wywodzona jest jedynie z okoliczności towarzyszących powołaniu na stanowisko sędziego, jest niedopuszczalny z mocy ustawy i powinien zostać pozostawiony bez rozpoznania. Skazany podnosi, że powyższy wyrok jest „niezgodny z obowiązującym prawem (Konstytucją)”. Niemniej jednak w myśl art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Żaden organ nie posiada uprawnień do weryfikacji oraz nierespektowania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2021 r., sygn. I NZP 1/21, LEX nr 3159005; postanowienie SN z dnia 23 września 2021 r., IV KZ 37/21, LEX nr 3227241; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3

listopada 2021 r., IV KO 86/21, LEX nr 3251718; wyrok SN z dnia 19 maja 2023 r., I KA 4/23, baza orzeczeń Sądu Najwyższego - „Supremus”; postanowienie SN z dnia 28 listopada 2023 r., I KK 162/23, baza orzeczeń Sądu Najwyższego - „Supremus”; postanowienie SN z dnia 2 lutego 2024 r., III KK 439/23, baza orzeczeń Sądu Najwyższego - „Supremus”).

Również z brzmienia art. 29 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1904 z późn. zm.; dalej ustawa o SN), dodanego ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r., poz. 1259) wynika, że okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności. Zresztą, skoro ustawa o SN w sposób szczególny reguluje badanie kwestii bezstronności sędziego w kontekście okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego oraz jego postępowania po powołaniu (*vide* art. 29 ustawy o SN), to w tym zakresie stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 41 § 1 k.p.k., wyłączając możliwość badania określonych w niej przesłanek w ogólnej procedurze (por. postanowienie SN z dnia 26 stycznia 2023 r., sygn. akt V KK 485/21, baza orzeczeń Sądu Najwyższego - „Supremus”).

Co się zaś tyczy twierdzenia skazanego, iż rozpoznanie sprawy przez SSN I. Z. będzie rodziło okoliczności wskazane w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. to zauważyć należy, że wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt U 2/20 (OTK-A 2020, nr 61) uchwała trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20, OSNKW 2020, nr 2, poz. 7) uznana została za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP; art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 EKPCz. W związku z powyższym, z dniem ogłoszenia rzeczzonego wyroku Trybunału Konstytucyjnego nie wywiera ona skutków prawnych polegających na związaniu jej treścią składów orzekających Sądu Najwyższego. Zatem wbrew twierdzeniom skazanego, udział w składzie sądu osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych

innych ustaw nie musi automatycznie zostać potraktowany jako bezwzględna przyczyna odwoławcza, a w konsekwencji w każdym przypadku skutkować koniecznością wyłączenia od rozpoznania sprawy (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 28 listopada 2023 r., I KK 162/23, baza orzeczeń Sądu Najwyższego - „Supremus”; postanowienie SN z dnia 7 grudnia 2023 r., I KK 162/23, LEX nr 3644685). Tym bardziej, że sytuacja SSN I. Z. nie jest tożsama z sytuacją SSN A. R., co do którego skazany zgłasza zastrzeżenia w osobistym wniosku o wznowienie postępowania. Pomijając fakt, iż SSN I. Z. ubiegał się o stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w innym konkursie, to w przeciwieństwie do SSN A. R. nigdy nie orzekał w Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego i nie był przeniesiony do Izby Karnej tegoż Sądu na mocy decyzji Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, którą do okoliczność eksponuje skazany w przedmiotowym wniosku o wznowienie. Takie stanowisko wzmacnia również fakt, iż skazany w osobistym wniosku o wznowienie postępowania uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. nie wiąże z SSN M. M., który przecież także powołany został na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.

Z tych też względów, wniosek o wyłączenie SSN I. Z. w trybie art. 41 § 1 k.p.k., jako oparty wyłącznie na okolicznościach odnoszących się do jego powołania, należało uznać za niedopuszczalny z mocy ustawy, a w konsekwencji pozostawić bez rozpoznania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

[PGW]

[ał]